

Med. univer.
P. GUTTMANN EDE
 fogorvos
 ahol a nyári időszakon át működött,
 kezeve, rendeléseit állandó lakásán ismet
 adni és minden a foggyógyászat teréhez
 a műtét kivételére és műfogak előállí-
 tására ajánlja magát. (405.)
 az 1824. Szikszay-féle ház I-ső emelet.

29. szám.
 1893.
Árverési hirdetmény.
 Alólirt kiküldött végrehajtó az 1881.
 X. t-cz. 102. §-sa értelmében ezen-
 szöhré teszi, hogy a h.-bösszörményi
 bíróság 1893. évi 2888. és 2896.
 végzése következtében Dr. Sugár
 ügyvéd által képviselt Feuerstein
 és Kocs Miksa javára Princz Adolf
 lakos ellen 50 frt és 3 frt 20 kr
 erejéig foganatosított kielégítési
 hajtás után felülfoglalt és 1064
 krra becsült bolti cikkek és házi
 tárgyakból álló ingóságok nyilvános ár-
 verés útján eladtnak.
 Mely árverésnek a böszörményi kir.
 végzésnek 3047. és 3200./1893 sz. vég-
 zásközlésén 50 f. és 3 frt 20 kr tőke-
 letes, ennek az esedékesség napjá-
 ra 6% kamatai és eddig összesen
 78 krrban bíróság már megállá-
 sított költségek erejéig Egyeken alperes
 és üzletben leendő eszközölésére
 az 1881. évi október hó 3-ik nap-
 k délelőtt 9 órája határidőül
 tettek és ahoz a venni szándékozók
 el oly megjegyzéssel hivatnak meg,
 hogy érintett ingóságok az 1881. évi
 t-cz. 107. §-a értelmében a legfőbb-
 bíróságnak becsáron alól is eladtni
 k.
 Kelt H.-Bösszörmény, 1893. évi szept.
 1. napján.
Bódogh Zsigmond,
 kir. bir. végrehajtó.

JA
 da.
 meghívókat.
 YÁKAT,
 POKAT.
 szközlötnak.
 endők.
 Izléses kiállítás!
 Jutányos árak!
 tetnek.
 okat izléses beosztással
 n.
 tben tartatnak.
 eljlesztötnak.

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán küldve:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . 5 — —
 Negyedévre . . . 2 — 50 —
 Egy hóra . . . 1 — —
 Egyes szám 4 kr.
 lap szellemi részét illető minden köz-
 emény a szerkesztőségbe (Főter 1828 sz.)
 barmintve küldendő.
Előfizethető helyben:
 Tegledi K. Lajos könyvkereskedésben
 és a kádóhivatásban. (Főter 1828 sz.
 alatt)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.
 MEGJELEN NAPONKINT PENTEK ÉS VASARNAP KIVETÉVEL.

Hirdetési díj:
 Nagy hasábon petit sorot 5 kr. Nagyb-
 terjedelmű s többzori hirdetések alku
 szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-
 díj minden külön bejelölés nélkül.
 Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
 újsónapszám 30 kr.
 Nyilvánt. közlemények minden petit sor
 30 krajczár.
 Hirdetéseket felvételnek a szerkesztő-
 tésben és kádóhivatásban. Főter 1828 sz.
 alatt.)
 Közírtnak nem adának vissza.

A nagyváradai párbaj.

(K. B.) Előre is kijelentjük, hogy nem a párbajozási mánia ellen akarunk írni, ami már valóban unalmas téma lenne. Többször volt már alkalmunk e tárgyban kifejezni kárhözható ítéletünket, még sem tudunk egyetlenegy párbajt sem megakadályozni. Falra hány az borsót, ki a mai lovagias korban azt pengeti, hogy a párbaj intézményével, a középkor e durva maradványával, szakítanunk kell. — Nem is az a célunk, hogy bosszúra gerjesszük az olvasót a nagyváradai párbaj hőse ellen, hiszen ezzel az ártatlanul elvértzett áldozatot úgy se tudnók föltámaszani, — csupán rá akarunk mutatni e párbaj indító okára, melyen kell és lehet is segítenünk a jövőben.
 A nagyváradai párbaj előzménye és lefolyása lapunk más helyén részletesen olvasható. Több fővárosi lap vezércikkben foglalkozik a véres tragoediával. — Mindannyian elítélik a társadalomnak azon barbár követelését, hogy a megsértett becsületért fegyverrel kell elégtételt kérni. Hogy ez minő abszurdum, mutatja a jelenlegi párbaj is, melyben az ok nélküli megsértett fél áldozatul esett. — A »Pesti Napló«-ban Hock János azt indítványozza, hogy nekünk is drákió szigorral kell föllépünk a párbajozók ellenében s ő maga is hajlandó ily irányban indítványt tenni a képviselőházban. — Nagyon szép indítvány, csak azután a képviselő urak, a törvényhozók járjanak jó példával elől: azzal ne párbajozzanak egyre-másra.
 A legtöbb párbajnál a hírlapi referátát e szavakkal szokták kezdeni, vagy végezni: »Keresd az asszonyt!« — A nagyváradai párbajra pedig e mottó illik rá: »Keresd a színésznőt!« — Éppen ez a körülmény indít bennünket az alábbiak elmondására.
 Hogy is támadt a nagyváradai párbaj? A nagyváradai »Szabadság« című lap egyik színésznőről nem ismerte el, hogy művésznő. Az illető színésznő aztán 18 uri ember által bizonyítványt állíttatott ki magának a felől, hogy ő bizony nagy művésznő. Nem akarunk semmi rosszat föltételezni a nyilatkozó urak felől, kések vagyunk megengedni, hogy csupa udvariasságból és jószívűségből irtak alá a nyilatkozatot, mint a hogy mi is tudnánk találni 18 olyan tekintélyes uri embert, kik barátságából és jószívűségből kiállítanak nekünk azon bizonyítványt, hogy mi vagyunk Magyarország legelső hírlapírói. Ennyi értéke volt a nagyváradai urak nyilatkozatának is, melyet a »Szabadság« segéd-szerkesztője — teljes joggal, ki is figurázott.
 Természetes, hogy e nyilatkozattal szemben másként is lehetett volna eljárni. Mi például, kiket a keserű élettapasztalat és a vidéki hírlapirással járó számtalan mizériák higgadtakká tettek, egyszerűen megkínáltuk volna a nyilatkozó urakat a kritikusai pennával. Átengedjük volna nekik a színházi kritikus kétes dicsőségét. Ha azonban erre egyikük se vállalkozott volna, akkor irtuk volna meg kárhözható, vagy gunyolódó sorainkat — s nem ismertük volna el őket illetékes kritikusoknak. Ujlaki azonban, mint fiatal hírlapíró, ki könnyen tűzbe hozható, egyszerre a guny fegyveréhez nyúlt, amivel különben valami nagy hibát nem követett el.
 Még ha Ujlaki tullepte volna is hátskörét s ha gunyolódó cikke durva személyi sértéseket tartalmazott volna is: még akkor sem érdemelte volna meg

azt az elbánást, melyben részesítették. Mert a helyett, hogy az állítólagos sértésekért a maga rendje és módja szerint felelősségre vonták volna, egyszerűen letunkózták. — Ezért mondtuk mi azt, hogy bizony Nagyvárad még ma is csak »pakfongó város!
 A nagyváradai lapok erélyes cikkekkel torolták vissza az Ujlaki bántalmazását. Erre azok az urak kik Ujlakit bántalmazták, valamennyi nagyváradai hírlapíró, még a lapok korrektoirai is, provokáltak. Így akartak kimenekülni a hiánából s valami uton-módon elégtételt szerezni. A nagyváradai hírlapírók azonban szolidaritást vállaltak s a kihívásokat visszautasították.
 Így került bele az ügybe Dr. Kálmán József nagyváradai tehetséges ügyvéd, a »Nagyvárad« társ-kiadója és munkatársa is, ki szintén szolidaritást vállalt hírlapíró társaival. Ártatlanabul még alig vértett el valaki párbajban, mint ő. És miért? Egy színésznő miatt!
 Egy színésznő miatt, kihez neki semmi köze nem volt! És ki volt ez a színésznő? Talán a magyar színpad valamelyik ragyogó csillaga? Oh nem! hanem egy minden tehetség nélkül való hölgy, kinek — szépségén kívül — semmi kvalifikációja nem volt a színpadra. E miatt kellett meghalnia egy hü férjnek, szerető apának, munkás, tehetséges embernek, ugyanazon színésznő miatt, kiért egy derék debreczeni katonatiszt már előbb golyót röpített keblébe!
 Eh! Ébredjen föl már egyszer a társadalomban a morális érzék s hasson oda, hogy az ilyen szíreketől szabaddittassék meg a magyar színészet. Olyan hölgyek, kik a színészetet csupán üzelmek elleplezésére használják föl, ne foglalhassanak helyet Thália csarnokában, hanem keressenek magukhoz méltó, más foglalkozást. Más téren kevesebbet rombolhatnak, mint a színpadon, melynek levegője kábító s forróbb vérű férfiakra nézve szédítő. Színigazgatók és színházba járó közönség együttesen sokat tehetnek arra nézve, hogy a színészet, — mely máskülömben a magyar kultúrának egyik tényezője lenne, megisztitás-sek a rákfenétől, a művészetet sárba huzzó prostitúciótól!
 Kemény szavakat használtunk, de — fájdalom — joggal használtuk ezeket. Ismerjük a vidéki színészetet, látjuk annak súlyosodását s e súlyosodás legfőbb okát abban találjuk, hogy nem egy szintársulat hölgyei lesüllyedtek — az orfeumi hölgyek színvonalára.
 Vannak színigazgatók, kik társulatuk női tagjainál nem a tehetségre, hanem csupán a szépségre tekintenek, melyet értékesíteni lehet. Igaz, hogy a színigazgatók ezt nem a maguk kedvéért, hanem azon urak kedvéért teszik, kik a színésznőket szabad zsákmánynak tekintik s izlésüket kénytelen a színigazgatók kielégíteni, mert csak így számíthat pártfogásra. Ki csudálkozzonk azután a vidéki színészet súlyosodásán?
 Számos példát tudnánk állítanunk igazolására fölhozni. De legyen elég rámutatnunk arra a debreczeni színésznőre, kit ezeltől két évvel Nagyváradon egy katonatiszt agyonlőtt, azután önmagát végezte ki. Ez a nő is, ki azelőtt már egy csomó férfit tönkre tett, ki átesett száz és száz szerelmi kalandon, csupán szépsége által nyert kvalifikációt a színpadra. Még szerencse, hogy ifjan halt meg, hogy rombolásait, a mi léptét kisérte, tovább nem folytathatta. Az ilyen nőket le kell szorítani a színpadról, nem pedig megverekedni értük, a mi eddig nem volt szokásban, —

mert eddig csupán tisztességes nőkért verekedtek, míg a szíreket egyszerűen megfizették, de nem verekedtek értük. Ma már — úgy látszik — ez is divattá kezd válni s tisztességes férfiak pusztulnak el olyan nőkért, kik a művészet kothurnusa helyett a bachans-nők ingerlő leplét öltik magukra.
 Ha a Kálmán József halála oda-hatna, hogy ne csak a közéletben, de a színpadon is csak a tisztességes nőket becsüljük meg: akkor Kálmán József nem halt meg egészen hiába!

A király elismerése.
 A király a következő hadparancsot adta ki:
 Hadparancs. Élenk érdeklődéssel vettem részt a 10 és 11, a 7, 2, 3, 5, 13 és egy összeállított hadtest nagyobb hadgyakorlatain. Ezen gyakorlatoknak harcserzű tervezete és végbevitel engem nagy mértékben kielégített; az azokban részt vett hadseregem és mindkét honvédség összes csapatai azt a harcserzés-tanúsították, melyet 1891. évi szept. hó 15-én Beszterczen kelt hadparancsomban elismerőleg kiemelt. Különös megnyugtatómra szolgált, hogy az összes hivatott közegek czéltudatos eljárása, valamint az uralkodó fegyelem folytán e csapatok egészségi állapota ott is kitünő maradt, a hol e tekintetben agyalkodó lehetett tartani. En és velem együtt a monarkia teljes bizalommal tekintünk az összes véderőre, mely szakadatlan odaadással kiképzetése tökéletesítésének szentelven magát, összkötelességének biztos tudatában van.
 Kőszegen, 1893. szeptember 21-én.
 Ferenc József s. k.

Tisza Kálmán az egyházpolitikáról.
 A dunántúli ev. ref. egyházkerület e hó 20-án kezdte meg közgyűlését, Tisza Kálmán és Pap Gábor elnökléte alatt. Tisza Kálmán a gyűlést 20-ikán következő beszéddel nyitotta meg:
 Főtiszteltető egyházkerületi közgyűlés! Mídon az elnök-ség nevében a főtiszt. e. k. igen tisztelt tagjait tiszta szívvel üdvözölöm, azt hiszem, nem is méltóztatnak várni tőlem, hogy a nem egészen helyesen, de általában ugynevezett egyházpolitikai kérdések felől nyilatkozzam. Nezetemet más alkalommal elmondottam s kifejeztem ama meggyőződésemet, hogy azok első sorban az állam és pedig a magyar állam méltóságának és érdekének szempontjából bírálandók el. Azt hiszem, ez ma még sokkal inkább áll a történetk óta, mint a mint azelőtt állott. E kérdések megoldás elő jutnak mentül előbb oly formán, hogy megóvassék a magyar államnak tekintélye, méltósága, érdeke mindenkiel szemben és minden létező vallásfelekezetheknek jogos érdekei sértetlenül maradjanak; hangsúlyozom: jogos érdekei; és a vallásfelekezetek közötti egyetértés, a mennyiben megzavartatott volna, helyreállítsassék. — Véghetetlen szükséges az mindenütt a világban, de sehol sem annyira, mint minálunk, hol ugyis annyi különböző érdekek teszik sokszor nehézzé az állam érdekeinek előmozdítását. Azonban pár szót akarok még szólni, s ez az hogyha ezen kérdések a szabadelvűség szempontjából megoldatnak, nem lehet kétség az iránt, hogy nagy és nehéz feladatot rónak minden egyházra, így a mi egyházunkra is. A szabadság, a terjeszkedés a vallászabadság felé tart ad az erély kifejtésére, de lehetővé teszi, hogy sokan talán azt a szaad-ságot, a törvényt meg nem tartásával is, a megelők megintására akarják felhasználni; mi a megelők védelmére készülünk. Es mi lehet a védelem eszköze, sikeres eszköze, csak a szellemi erő, a hitbizogóság, a hiterti áldozat-készség lehet; anyagi erő egy maga sohasem elég arra. Beszède továbbá folyamán a három év előtt megszüntetett tanítóképző intézetnek az egész kerület által óhajtott visszaállítását jelezvén, ennek sikeres működését csak az eset-re veli biztosítottak, ha a kerület olesó tanítással a szegény sorsu tehetséges ifjaknak a tanítói pályára való lépést lehetővé teszi.

BELFÖLD.
Kitüntetett miniszterek. Kőszeg, szept. 20. A király ma d. u. Wekerlet ö-negyedőrai kihallgatáson fogadta. Öt órákor Vilmos császár fogadta kihallgatáson Wekerlet. Wekerle Vilmos császártól a város sarsend nagy keresztjét kapta, Tisza Lajos és Hie-

ronymi miniszterek a korona rend első oszt jelvényével lettek kitüntetve. Rado Kálmán a korona rend második, Károlyi alispán a harmadik oszt. rendjét kapta. Tarkovits állam-titkar a város sarsend 2-ik oszt. kapta.
A királyné Gödöllőn. Budapest, szept. 21. A királyné ma d. e. 11 órákor Festetics Jola grófnő társaságában Gödöllőre meg-érkezett. Kiszálláskor Kaposy főszolgabíró szol-tította meg és a környék egészségügyi vi-szonyairól kérdésközdött. A királyi kastély kapujában a királynét Ferdinánd toscanai nagyherceg várta.
Pártértekezlet. Az orsz. függ. és 48-as pártkörből kilépettek a hírlapokból érte-sülvén arról, hogy a benmaradottak e hó 25-én az egyezkedés tárgyában értekezletet hívtak össze: az esetleges üzenet rögzítő tárgyalása végett e hó 26-án d. u. 4 órákor Károlyi Gá-bor gr. elnök lakásán értekezletet tartanak.
Az új szász püspök. Mint Nagy-Sze-benből telegrafálják, az elhalt Teutsch helyére a beadott 55 szavazat közül 52-vel Müller Frigyes dr.-t, n.-szeheni lelkészt választották meg a szász ág. ev. egyház püspökévé.
A községi nagy napok vége. Kő-szeg, szept. 21. Wekerle miniszterelnököt mára másodsor is meghívták az udvari ebédre. A király és fejedelmi vendégei a delutáni vona-tokkal elutaztak. A miniszterek este hagyták el Kőszeget. A hadgyakorlatok ma véget értek, a B é c s felé nyomulni akaró deli fel vissza-vonulásával.
Belopoticzky — zágrábi érsek. A N. Fr. Presse-nek azt jelentik Budapestről, hogy a magyar kormány új jelöltet hozott ja-vaslattal a zágrábi érseki székre; ez a jelölt Belopoticzky apostoli tábori püspök, ki 1890 óta a tábori papság élén áll.

„Renegátok“
 Budapest, szept. 21.
(B-i H-p.) A szabadelvű körben ma egyébből sem beszéltek, mint Tisza István fa-mózus nagyváradai indítványáról és beszédéről. A botránykozás ugyszólvá általános volt a gyülekező képviselők közt. A legrégibb gárda tagjai, a Tisza-család legodaadabb hűvei és barátai eles szavakkal fejezték ki megdöbbe-nésüket a fiatal Tisza keptelen ideái és azok következményei miatt, melyek a szabadelvű pártot belső meghasonlásba hozták és a nem-zetiségi kérdésben eddig vallott jöhiszemű poli-tikai magatartását az ország szemé előtt komp-romittálták.
 Különösen azt a mondasát az ifjú Tisza-nak vettek rossz néven, hogy mi (magyarok) nem akarjuk renegáttá tenni oláh honfár-sainkat, nem akarjuk, hogy az oláh belépjen a magyar közműveltség közösségébe, — marad-jon meg oláhnak, csak az állameszméhez ne legyen hűtelen.
 Hat vajjon mit akarunk a nemzetiségek-től — kérdeztek ma a szabadelvű körben — ha nem azt, hogy anyanyelvük mellett az ál-lamét is tudják, tanulják s hasznát vegyék, — hogy az államnyelv közvetítésével a magyar kultúrának és politikai nemzetnek szervesül-összefüggő tagjaivá legyenek? S miféle rene-gát a neve azoknak, kik a magyar kultu-rába fölvetetik magukat s ügyet, — idegen származásuk dacára, — hűségesen szol-gálják?
 Renegát névvel hajdan azokat bélyegezték meg, kik keresztényből mohamedánná lettek, a vallást meggyőződés nélkül, oportünizmusból cserélve. Lehet-e, szabad-e, okos és igazságos dolog-e, ha most Tisza István ezt a bélyeget sűti rá a magyar kultúra mindama lelkes művelőire, kiket fájbeli származásuk idegen kultúrához kötne, de az élet reális és belső törvényei a kapcsolják a magyar közélet köré-be? Vajjon ezek mind — mohamedánussokká lettek?
 Akkor renegát a legtöbb munkás szellem a magyar városokban, melyek alapító lakos-sága bétéleptett idegen volt. Akkor renegát a magyar tudomány és irodalom annyi lelkes művelője, kik idegenből származtak át hoz-zának: a Schedel Ferenczek, a Budenzek, Grün-valdok, Petrovics Sándorok. Akkor renegát a horvát származásu Zrinyi gróf, Frangepán, a cseh Duschek, a szerb Damjanics. Renegátok a főúri családok, kik előbb birtokot és indige-nást szereztek a hazában, aztán a magyar közéletnek lettek oszlopos tagjaivá: a Feste-tichek, Keglevichek, Wenckheimok, Degenfel-dek. Akkor a renegátságot Tisza István leg-szorosb családi körében kell, hogy felpanaszolja, hisz az édesanyja született Degenfeld grófnő!

Ilyen politikai eszmékkel tán lehet korcskedni az oláh kerületekben mandatumért, lehet esetleg kormányra is jutni a nemzetiségi paklizások árán, de az ily politika szükségképp az ország diszlocúziójára vezet.

Erről folyt ma élénk és izgatott eszmecsere a szabadelvű körben s ha Tisza István ott a napokban megjelen, zajos jelenetekre lehet kilátás, mert ott ma nem látnak lényeges különbséget közte és — Mocsary Lajos között.

Halálos párbaj.

Megdöbentő, véres eset tartja izgatottságban Nagyvárad lakosságát. Örley György, tartalékos huszár hadnagy, dr. Beöthy Pál megyei főjegyző egyik volt segéde, abból a lovagias ügyből kifolyólag, melynek során a nagyváradi hírlapírókat provokálták, párbajban lelőtte dr. Kálmán Józsefet, egyik nagyváradi lap munkatársát és társlajdonosát. A párbajt egy katonatiszti becsületbírótság ülése s ezt az ülést pedig inzultus előzte meg, — a melyet Örley követett el dr. Kálmán ellen.

Az eset előzményei és lefolyásának részletei a következők:

A nagyváradi »Szabadság« című kormányparti napilap kedvezőtlen kritikát közölt egy színésznőről. A kritikával szemben tizenyelez nagyváradi színházlátogató uraság nyilatkozatot tett közbe a nagyváradi »Nagyvárad« című napilapban, azt erősítve, hogy a kritika tárgyává tett színésznő megállta a helyét. Erre a nyilatkozatra Ujjaki Antal, a »Szabadság« segédszerkesztője, élcelődő cikket írt a lapjába, melyben kifigurázta a nyilatkozókat s végül megjegyzés tárgyává tette azt a körülményt, hogy a színésznő védelmezői közt szalmaözvegyek is vannak, a kiknek az eljárása távollevő feleségek kritikája alá tartozik.

A tizenyelez nyilatkozó közül kettő, dr. Beöthy Pál megyei főjegyző és dr. Bakats Béla szolgabíró é miatt a cikk miatt inzultálta Ujjakit, mire a »Szabadság«-ban »Ejje! orvtámadás«, a »Nagyvárad«-ban pedig »Támadás egy hírlapíró ellen« cím alatt erőlyes hangon tartott közlemények jelentek meg dr. Beöthy és dr. Bakats ellen. Dr. Beöthy ekkor megbizta Lovassy Andort és Örley Györgyöt, dr. Bakats pedig Fráter Kalmant és dr. Sarkadi Lajost, hogy ezekért a közleményekért kerjenek elégtételt Rácz Mihálytól, a Szabadság felelős szerkesztőtől. Sas Edétől, — a Nagyvárad helyettes szerkesztőtől, dr. Kálmán Józseftől, a Nagyvárad munkatársától, Csóor Gáspártól, Halász Lajostól és Kiss Lászlótól, a Szabadság munkatársaitól s végül Rudnyánszky Gyulától és Spielmann Zsigmondtól, a Pester Lloyd levelezőjétől, mint a kiknek a sértettek véleménye szerint a sértő közleményekben része volt.

A négy megbízott megjelent a nevezetkeknél s nyilatkozatot állított ki eljárásának eredményéről, minek alapján dr. Beöthy Pál és dr. Bakats Béla a következő napon, augusztus 25-én kiállott nyilatkozatukban kijelentették, hogy Rudnyánszky Gyula és Spielmann Zsigmond »a cikkszerzőségében részt nem váltak«, tehát felelőséggel nem tartoznak.

A többiekről s ezek között dr. Kálmán Józsefről, dr. Beöthy és dr. Bakats nyilatkozatukban konstatálták, hogy mint hírlapírók egymással szolidaritást vállaltak s közös megengedezés alapján a kihívást visszautasították. — Ezen az alapon a nyilatkozat végén dr. Beöthy s dr. Bakats — a nevezett hírlapírókat, ezek között dr. Kálmán Józsefet is — »rágalmazó és gyáva egyéneknek« neveztek.

A nagyváradi hírlapírók azért tagadták meg az elégtételadást, mert úgy gondolták, hogy azzal, ha a kihívást elfogadják, a sajátok privát érdekéből való terrorizálására alkotnak veszedelmes precedenst, a mihez nekik, mint a sajtó terén működő testület tagjainak, joguk nincs és nem is lehet. Ha mint privát emberektől kérték volna tőlük elégtételt a sértettek, megjelölve minden egyes kihívott előtt, hogy micsoda ténykedése sérelmes a provokáló félre, talán másképpen jártak volna el; így azonban, a midőn azt tapasztalták, hogy a hajsza, tekintet nélkül arra, hogy közülök egyiknek vagy másiknak épnésséggel nem volt része a sérelmes közlemények létrehozásában, a helyi sajtó összes munkásai, tehát az ottani egész hírlapírótestület ellen irányul: a közlemények szerzésében részesek, és nem részese, tehát az összes hírlapírók, kivétel nélkül köteleességüknek ismerik a sajtó jogát fenyegető kísérlettel szemben szolidaritást vállalni és a sajtó függetlenségét minden terrorizálással szemben megóvni még az egyéni becsület megtámadtatása árán is, a mi a kihívás visszautasítása esetén a provokáló fél részéről rendszerint be szokott következni a nagyon is jól ismert »ezennel ilyennek meg olyanakk nyilvánítom« formula-radi alakjában. Ebbeli felfogásukat a nagyváradi hírlapírók az »Othon«-tételével is szankcionáltatni akarták, de ettől időközben elállottak.

Minden izgalom le volt már esendeülve Nagyváradon s a kicsinyes helyi torzsalkodások híre helyett országos érdeklődés emények

híre érkezett egyremásra abból a városból. Csapán dr. Bakats és dr. Beöthy barátai fenekedtek még az odaváló hírlapírók ellen; egy kiikk, amely úgy érezték, hogy a végnyilatkozat daczára sem kapott elfogadható elégtételt s a mely a nagyváradi hírlapírók ellen, ezuttal a nyilvánosság kirekesztésével, hajsztát indított.

Különösen kivált közülük Örley György, Örley Kálmán eszékői földbíró 23 éves fia, dr. Beöthy egyik megbízottja. Kihívó modoru fiatal ember volt, a ki a esekélyebb dolgot miatt is összetűzött bárkivel és azonnal párbajozott.

Mint Beöthy Pál egyik segéde, 6 tüzeit legjobban, a miért az uszagirok, köztük dr. Kálmán József is, megtagadták feletől a lovagias elégtételt.

A múlt napokban az utcán találkozott dr. Kálmán Józseffel, a ki épen a fiatal ember apjával, Örley Kálmánnal beszélgetett a színház körüli botrányról. Oda rohant apjához és dühösen szólt neki dr. Kálmánra mutató: »Hogy tudsz apám, ilyen gazemberrel beszélni?«

Kálmán s zavarként provokálta Örleyt, a ki azonban arra hivatkozva, hogy Kálmánnak Beöthyyel és Bakats-sal elintezetlen ügye van, az elégtételadást megtagadta. Dr. Kálmán erre az ügyet a katonai becsületbírótság elé terjesztette elbírálás végett, mert Örley tartalékos hadnagy, a katonai becsületbírótságig a z a t a d o t t a n a g y v á r a d i hírlapírók felfogásának a szolidaritás kérdésében, amennyiben kimondta, hogy Örley tartozik Kálmánnak lovagias elégtételt adni, mert a hírlapírók a Beöthy-Bakats-ügy által nincsenek diszkvalifikálva.

A katonai becsületbírótság kedden ült össze Mouillard Vincze huszár-alezredes elnökelete alatt s akkor hozta meg főnnebbi határozatát.

Örley György a határozat alapján elküldte segédeit: Dobozy Kálmán érmihályfalvai főszolgabíró és Wildburg Aladár dr. Kálmán Józsefhez, hogy rendelkezésére áll. A segédek Kálmánt nem találták otthon, hanem az utcán beszéltek vele, a hol Kálmán kijelentette, hogy elküldi hozzájuk segédeit.

Szerdán délben találkoztak a segédek dr. Radó Ignác ügyvéd lakásán, a ki ez ügyben dr. Moskovics József gyórossal és tartalékos huszárhadnaggyal dr. Kálmán megbízottja volt.

Hosszas tárgyalások után a párbaj következő föltételeiben állapodtak meg: a párbaj csütörtökön reggel hat órakor történik meg a Wolfi-föld mellett levő tisztáson; a felek általuk nem ismert, légy nélkül való voutcsövű pisztolyokkal lének 25 lépés távolságról, avanzse nélkül, egyszer.

Ezt dr. Kálmán segédei este közölték felülkel, a ki a hirt a legnagyobb nyugalommal fogadta s kérte segédeit, hogy másnap reggel kellő időben a Rimanóczy-szalloban keressék föl. Dr. Kálmán ugyanis az nap este azt mondotta feleségének, hogy Budapestre kell utaznia. Meg akarta kimélni nejét minden izgalomtól. A párbajról rokonai közül egyedül Lederer David tudott, a ki azonban Kálmán teljesen megnyugtattott. Az estét azután Fehér Dezőnek, a »Nagyvárad« munkatársának társaságában beszélgetve töltötte a »Király«-kávéházban s éjfel felé a szálloda egyik szobájában nyugalomra tért.

Csütörtökön, reggel hat óra előtt fölkeresték segédei s vele fiakkereken a párbaj színhelyére hajtottak. Dr. Kálmán a legnagyobb nyugalommal nézett a végzetes reggel kimenetele elé. Szivarozott s ismert humoros jókedvében még élcelődött is barátaival. Hüvös, szürke, komor volt az idő. Az eső megállott, de a nap fellegek mögül nem bujt elő.

Megjelentek a helyszínen az ellenfél és segédei is. Mint párbajorvosok dr. Kálmán részéről dr. Siro Zsigmond ezredorvos, Örley György részéről dr. Fráter Imre közpörházi igazgató főorvos voltak jelen.

A párbaj előtt báró Wildburg Aladár megtegte a szokásos békéltetési kísérletet, felszólítván a feleket, hogy nyújtsák egymásnak kezüket. Dr. Kálmán József erre azt felelte: »Nekem erre a felszólításra nem lehet szavam.« Örley György, a ki özíviben nem jelen, szótlanul maradt. Erre a segédek megtökötték a pisztolyokat s dr. Radó Ignác és Dobozy Kálmán kimérték a 25 lépés távolságot.

Legott kiállottak a felek és báró Wildburg Aladár, a ki a párbajt vezette, három kézcsattanással adta meg a jelt a lövésre. Harmincz másodpercig idő volt adva a célzásra a feleknek. Dr. Kálmán József föl-emelte pisztolyát s nem tölt el két másodpercet és már lött. Golyója nem talált. Örley sértetlen maradt.

Most Örley vette célba ellenfelét, őt másodpercig célzolt. Fegyvere eldőrdült, dr. Kálmán megtántorodott: »T a l a l v a v a g y o k u r a k!« kiáltott föl halálra sápadtan.

A segédek odarohantak. Dr. Moskovics József fogta föl karjaiba a sebesültet. Dr. Kálmán görcsösen szorította meg a kezét: »Józsikám, végem van!« — suttogta alig hallhatólag.

Lefektették a földre. Az orvosok le akarták vetni a ruháit, de késő volt már a fáradozás. Az áldozat mindössze két percig vívódott még, szó sem jött többé ajkaira. Se-

bét dr. Fráter Imre kötözte be, míg azonban a vérzést igyekezett elláítani, karjai között kiszívodott. A haldokló szeméi az utolsó pillanatban még mintha kerestek volna valakit, aztán leosukdottak s az orvosok konstatálták a halált.

Örley György és segédei kocsiira ütek s szó nélkül elváltak a katasztrófa színhelyéről. Az orvosok és Kálmán segédei még a halott mellett maradtak. Dr. Fráter és Siro jól bekötözték a halott sebeit, mialatt a hidegülő testet dr. Moskovics fogta. Az után kocsiira tettek, — a mely lépésben indult vele a város felé.

A holttestet Biharmegye közpörházaiba vitték, a hol Grosz törvényszéki orvos felboncolta. A golyó a jobboldalon a hetedik és nyolcadik borda közt hatolt be, a hol talérvagyúság sebet ütött, átment a tüdőn és a szivbe furdott — azután a bal lapoczkán kijött.

A végzetes párbaj kimeneteléről már a reggeli órákban értesült a közönség. A véres esetet az elesett neje előtt utkolni igyekeztek, de végül egy rokona megmondta neki. Leírhatatlan fájdalom fogta el, ajánlat borult rokonaira. Később magához tért, de akkor teljes erővel kitört rajta a vesztes fájdalma. A szegény szzony közel van a megőrüléshez. Folytonosan síkoltoz, mialatt a göröcsök el-el-fogják. Ott sir vele négy esztendő kis fia, — nem is sejte meg, hogy mit vesztett. A ház előtt, hol az özvegy lakik, óriási tömeg lepte az utcán, nagy csoportokban, izgatottan tárgyalva az esetet.

Dr. Kálmán még csak harmincznyolcz éves volt, Most egy éve fákllyas-zenével tisztelték meg sikerült beszédéért, melyet Kossuth diszpolgársága ügyében tartott Nagyvárad város közgyűlésén. — A városi közgyűlést nagyon lelkesült és sokat íradott.

Több testület, melyeknek tagja volt, gyászlobogót tűzött ki. Az ügyvédi kamara s a függetlenségi és 48-as párt rendkívüli ülést tartott és gyászjelentést adott ki. Az özvegyhez egyre másra érkeznek a részvételylatkozások: báró Gerliczynek s mások a délutáni órákban részvétalatogást tettek nála.

A végítzesség tegnap délután két órakor volt. A »Szindigédi«-társaság, melynek elhunyt válasszományi tagja volt s még számos más testület koszorút tett a ravatáira.

A párbajnál báró Wildburg töltötte meg a pisztolyokat. Örley segédei súlyosbítani akartak a párbajt úgy, hogy ha egyszeri golyóváltás után mindkét fél sértetlen marad, folytassák a párbajt karddal.

Örley a párbaj után az ügyességnel jelentkezett. Innen átküldte a vizsgálóbíróhoz, a hol a lakhelyét bementotta, s eleresztették. A vizsgálatot megindították. Örley csütörtökön delelőtt még a fő-utczán sétálgatott, de később elutazott a városból.

KÜLFÖLD.

Köztársasági mozgalom Spanyolországban. Madrid, szept. 20. A köztársasági agitációk Asturiában mindinkább nagyobb mérvet öltének. A köztársasági párt izgatott nyíltan hirdetik a jelenlegi monarchikus állam mielőbbi megdöntését.

A szerb király ünneplése. Belgrad, szept. 19. A körútrajról visszatérő királyt nagy ünneppel fogadták. A város zászlódszibe borult és fényes kivilágítás ragyogott föl tiszteletére.

Kossuth az európai helyzetről. Turin, szept. 20. A Gazeta di Torino, szerkesztőjének Kossuth Lajossal folytatott beszélgetését közli. Kossuth nagyon pesszimistikusan nyilatkozott Európa politikai helyzetéről és mint nem valószínű dolgot említette azt, hogy a jövő tavasz háboru nélkül vonuljon el Európa fölött.

Kiállítás Konstantinápolyban. Már megemlékezünk róla, hogy Konstantinápolyban is kiállításra készülődnek, melynek az lesz a feladata, hogy a keleti kultúra műveit bemutassa a világnak. Most azt táviratozzák a török fővárosból, hogy Abdul Hamid szultán jóváhagyta a kiállításnak eleje terjesztett terveit, melyeket D'Arnonko készített. A kiállítás költségeit hét millió frankra irányozták elő.

Francia hang a közpöri hadgyakorlatokról. Paris szeptember 22. A Temps szerint a közpöri hadgyakorlatok az osztrák-magyar hadsereg kitűnő harczerkesztéséről tettek tanubizonyoságot.

Kibékülés Bismarckkal. Közpöri, szeptember 20. Hir szerint Vilmos császár, ki csak utólagosan értesült Bismarck hercegnék betegségéről, te kintettel Friedrichsruche kedvvelően levegőjére, a császári kastélyok egyikét ajánlta fel neki lakásul. Bismarck herceg hosszabb táviratban meleg köszönetet mondott, de Schweninger tanár tanácsa folytán, ki szokott tartózkodási helyének megváltoztatása ellen nyilatkozott, a császár ajánlatát nem fogadta el.

Magyar nemzeti alapítvány.

Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegye legközelebbi közgyűlésén, mint Jászberényből jelentik, Gyömörey Felix bizottsági tag egy nagyfontosságú indítványt terjeszt elő, mely az összes törvényhatóságok hozzájárulásával és 10 évig kivételendő 1 százalek pótdíjával erejével egy országos közművelődési alap létesítését

czélozza a magyar kultúra terjesztésére az országának államellenes üzemek által kikezdtet területeire.

Az indítványtól a kormány bizonyára nem fog elzárkózni, a többi törvényhatóságok hozzájárulása pedig remélhetőleg eleve is biztosítottnak tekinthető.

Itt közöljük az indítványt:

Határozza el Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegye közönsége, hogy a magyar nemzeti közművelődésnek a nemzetiségi területek és nyelvhatáron levő biztosítására és fejlesztésére, közoktatási, iskolai, ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági oktatás céljaira országos pénzalap létesítését kívánja kezdeményezni, e célból igénybe veszi az 1883: XV. törvényezik 9. §-ában biztosított pótdíjkövetési jogát és az 1895. évben kezdődőleg tíz egymást követő évreke megszavazt ugyancsak az 1883: XV. törvényezik rendelkezéseit értelmében kivendés, beszerzendő és kezelendő évi egy (1) százalek megyei pótdíj a következő feltételek mellett:

a) Az országos alap czime legyen Magyarország Nemzeti Alapítvány;

b) hogy ez alap megalakításához a magyar czél elérhetése érdekében Magyarország összes törvényhatóságainak többsége hozzájáruljon;

c) Az így megalakított nemzeti alapítvány kamatai és egyéb várható jövedelmei tovább fordítás tekintetében a magyar országgyűlés rendelkezése alá helyeztessenek, mely tekintetben egy mindkét Háza által kiküldendő bizottság által intézkedik, a végrehajtás a magyar királyi vallás- és közoktatási miniszert illetven.

d) Ugyanazért az alapítvány céljaira begyűlt évi összeg minden kivételési évet követő február hó 1 én esetleges időközi kamataival a magyar királyi pénzügyminiszter ur által kijelölendő állami pénztárba legyen beszállítatva.

e) Az alapítvány kamatainak céljaira szolgáló hova fordítása a magyar állam ezeréves fennállása évében, 1896-ban vegye kezdetet; és így a milleniumi ünneplések egyik örökre szóló ténylet képezze.

Ugyanezen határozatában mondja ki a megye közönsége, hogy felhívja eme hazafiai szent kötelességéből folyó ténylet csalakozásra az ország összes törvényhatóságait, — nem is lehetven elképzelni, hogy legyen egy is, mely ily véres körülmények között ne hozná meg a szó legszigorubb értelmében a honvédelem céljaira szolgáló áldozatot.

Mindenünk, vagyunkunk és ha kell, vérünket a megtamadott magyar hazáért!

Es hogy még oly akadály sem merüljön fel, mely a magyar királyi belügyminiszter ur részéről — természetesen politikai, vagy kormányzati okokból — a javasolt pótdíjkövetést ellenzés tárgyává tehetné, — előterjesztettem a nagyméltóságú belügyminiszter urnak, melyre válaszul a megye közönségéhez leiratot intézett s ebből az az örvendetes tény derül ki, hogy a magyar királyi kormány részéről az indítványom alapján hozandó határozat a legösszintébb támogatásra számíthat, a hogy az másként nem is volt várható.

Kérem indítványomat az 1883. XV. törvényezik 10. §-ának második bekezdése értelmében a bizottság tagjaival közlőni és tekintettel országos érdekü voltára, a napirend előtt tárgyalásra kitűzni és elfogadni.

Gyömörey Felix, megyebizottsági tag.

Határidő-naptár.

Találkozó szerdán és szombaton a Gönczy egyesület Otthonában.

Sétalgvárvény a Margit-fürdőben minden vasárnap d. u.

Szept. 25. Hajdúvármegye közgyűlése.

Szept. 25. Beiratások kezdete a debri közpöri iskolákban.

Szept. 26. A termény- és áruárak r-títség közgyűlése, a városháza nagyteremében. D. u. 10 óra.

Szept. 28. Debreczen sz. kir. város közgyűlése.

Szept. 30. A szimfónia kezdete.

Ok. 1. Ijúság hát a Korona vendéglőben.

Ok. 2. Alsó-szabolcsi tiszai ármentesítő társaság közgyűlése, a városháza nagyteremében. D. u. 4 óra.

Újdonságok.

* A hulláégető kemence próba-vizsgálata. Tamásy János marosvásárhelyi tanár, az állati hulláégető kemence feltalálója, vállalkozója, tegnap előtt delután mutatatta be a teljesen elkészült kemencét a sietér telepen, hol a megajett próbaégetéssel bizonyította találmányának czélzártságot. A város részéről ott láttuk Vértessy István főjegyzőt, Boczkó Sámuel főkapitányt, Zöld Mihály tanácsnokot, Király Gyula és Vecsey Imre városi jegyzőket, Sárváry Gyula t. főorvost. Ott voltak továbbá Dr. Kenézy Gyula orvos, Domokos Kálmán gazd. tan. igazgató, Stahl Géza mérnök, Váczy István a gazd. egyes. elnöke, Szatmáry János állatorvos, Bizó Gyula építész, Szabó István Ferenczy Ferencz, s. tanár, állatorvosok, Pav György szoboszlai, Mihály Imre újavárosi, Kónig Benedek hadhazi állatorvosok. Ott voltak továbbá a kereskedelmi akademiák hallgatók szép számmal képviselve és díszes hölgy közönség. A hulláégető kemence leírását mára mul'kor közölünk. Ez újabb próbátelje-

sen jól sikerült s a mutatatta be a hulláégető kemencét a sietér telepen, hol a megajett próbaégetéssel bizonyította találmányának czélzártságot. A város részéről ott láttuk Vértessy István főjegyzőt, Boczkó Sámuel főkapitányt, Zöld Mihály tanácsnokot, Király Gyula és Vecsey Imre városi jegyzőket, Sárváry Gyula t. főorvost. Ott voltak továbbá Dr. Kenézy Gyula orvos, Domokos Kálmán gazd. tan. igazgató, Stahl Géza mérnök, Váczy István a gazd. egyes. elnöke, Szatmáry János állatorvos, Bizó Gyula építész, Szabó István Ferenczy Ferencz, s. tanár, állatorvosok, Pav György szoboszlai, Mihály Imre újavárosi, Kónig Benedek hadhazi állatorvosok. Ott voltak továbbá a kereskedelmi akademiák hallgatók szép számmal képviselve és díszes hölgy közönség. A hulláégető kemence leírását mára mul'kor közölünk. Ez újabb próbátelje-

* Kovács.

orsz. gyűl. képviselő, h.-sámsó, kón látogatta meg nagyobb lelkesedéssel. Azt a beszédszöveget, mely az »Egyetértés felreértések elhárítására« szól, megkérte, hogy az beszéd kivonatát se elő a többi kerület, mint a holtak. Kovács József utazott hazára.

* A Csoké.

kör irodalmi szaktan 4 órakor, a szaktan tartotta a egyesületi helyiségek alatt. Az irodalmi Kálmán megalkotásait, mint a körül egyhangúlag megalapozták meg azután olvasó estélyek, lasztmányi ülések, táncmulatságok, ba, hogy a városi tárgyalban kérvényekedések történtek a tárgyalban, nök rámutatva, kónai kívül is nyozza, hogy a Sinay Miklós bizottság s az állottasnak el fogadtatott. A ülés véget ért.

Dr. Kalm

tegnap delutáni közönsége és impozans módjól esik jelezni köztül mi sem nyíbel a temesszekörben teletnek örvek közüli alakult szorujat Bakyszied kiseretül. Ezt megelőző 48 part neve lapunknak is partunk oly többször hasznos. — Az zsidó papság kecskeméti leteje tartott ragadó gyász részéről Dr. V gaszról, u. A debreczeni jezik ki rész és családja.

* Kol.

Schwarz H helyb. házalyk közötti kányi Ede k után ma regvény-körház vossal rögt megbetegded mert ugyan multkor a Vaxenberg 1492 sz. h gősen intéz kiköltöztek dozatává es betegedés e mar d. e. lakásokban a szükséges melyek a körház jelettották. La asszony a

* A biharmegyei kormánysege nyilat megrovás a jövőre olár érdekes nylyt a megremlett. A lájában se népszkolai a pápák sok leltik.

A Debrezen Széchényi-utca
1805. sz. a. lévő „Ambrus”-féle ház
f. hó 25-nd. u. 5 órakor
 a kir. törvényszék árverési termében nyilvános árverésen el fog adni,
 mely árveréshez a venni százkézők ezennel meghívtnak.

A feltételek a törvényszék teleknyvi hatóságánál megtekinthetők.

Eladó földek,
 AZ ONDÓDON
 két házutáni föld
eladó. (426.)

Ertekezhetni: Vár-utca 806. szám alatt.

Med. univer.
Dr. GUTTMANN EDE
 fogorvos

Ischből, ahol a nyári időszakon át működött, hazaérkezve, rendeléseit állandó lakasan ismét megkezdi és minden a foggyógyászat teréhez tartozó műtétek kivételére és műfogak előállítására ajánlja magát. (405.)

Főpiac 1824. Szikszay-féle ház I-ső emelet.

Kiadó ház.

Kis-szappanos-utczán az
556-ik szám alatti ház,
 mely áll: 3 szoba, konyha, kamarak, istalók, pincze és göréből
minden órán kiadó.

Ertekezhetni n.-hatvan-utca
 1539. sz. alatt a tulajdonossal.
 (425.) 1—2.

Kolera ellen!

BORKIVONAT!
Csakis szerezsen fejjel valódi,
 hamiltványoktól óvakodjanak!
 Kapható a legfinomabb fűszer-, csemege- és gyógyfűkereskedésekben.
 gyógyszerárakban kávéházakban és cukrázdákban.
 Vezérképviselők:
Pfau és Társa,
FIUME.
 (399.)

A legjobb és legédesegesebb
üditő-ital,
 mely mint asztali ital különösen kedvelt és borral, oognackal vagy növényi szörpökkel vegyítve kitűnő ital.
MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
 SAJÁTKÉZ
 Olja a szomjat, hűt és felfrissít egyaránt. A legjobb szer a nyári hőség tikksztó hatása ellen.
 (188.)

A piac-nagy-csapó-utczai
Hajdu-féle sarok-ház emeletén
 kétrendbeli
lakás kiadó.

Ertekezhetni **Márton Imre** ügyvéddel (Piacz, Dr. Ujfalussy-ház.)
 (416.) 2—2.

Kolompér eladó.

A kir.gazdasági tanintézetnél **válogatott** kitűnő kolompér eladó, házhoz szállítva **métermázsája 2 frt.**
 Megrendelhető a városban az **igazgatóságnál.**
 411.

Temetkezési intézet!
DANKÓ MIHALY
 dusan berendezett
temetkezési intézete
 DEBRECZENBEN,
 Kossuth-Czegléd-utca 2155. sz. a a gyógyszerárakkal szemben
 Becses tudomására hozom, miszerint: a nagyérdemű közönség elismerő bizalmánál fogva tiszteletet fokozatosan oda fejlesztettem, hogy a temetkezéshez megkivántató
éroz, fa és mindennemű
behuzott, egyszerű és diszes koporsók
 halotti kellékek, gyászkoosik, legszebb kivitelben,
 a gyászoló felek igényeire mért
elősmert tisztességes olcsó árért
 szolgáltatnak ki. Főtörekvésem leend bármily verseny mellett is a szigorú pontosság és figyelem.
 Elvállalok mindennemű temetések rendezését, helyben, mint vidéken. Hullaszállítás minden irányban.
 Érez, mű és élővirág koszorúk előállítását szalag felírással — vagy a nélkül — a kor kívánalmához mért olcsó árért.
 Kérve a n. é. közönség pártfogó támogatását, hogy a szomorodott felek igényeit továbbra is méltányosan elégíthessem ki.
 Debreczen, 1892.
 Kiváló tisztelettel:
DANKÓ MIHALY.
 (37.)

Előfizetési felhívás!
A PESTI NAPLÓ
 naponként kétszer megjelenő politikai napilapra.
 A Pesti Napló Magyarországon a legolcsóbb, legértelmesebb és legszebben kiállított napilap, megjelenik minden reggel legalább 16—24 oldal és délután 4—8 oldalnyi terjedelemben, főlévá és lapjai egymásba ragasztva
 Feltetős szerkesztője:
Barna Izidor.
 A PESTI NAPLÓ nagy gondot fordít szépirodalmi rovatára, hol mindig a legkiválóbb írók neveivel találkozhat az olvasó.
 Regényei és tárcái élénk és érdekes olvasmányt nyújtanak.
 A PESTI NAPLÓ minden vasárnap **A gyermekszobának** című rovatában **Móka bácsi** kedvelt meséit közli a gyermekek részére.
 A Pesti Napló legközelebb egy rendkívül érdekes regény közlését kezdi meg. A Pesti Napló minden hónapban 2 városnak a monográfiáját közli, mely örökös irodalmi becses bir és az előfizetők, a kik ezeket összegyűjtik, azok Magyarország városainak hű történetét bírják.
ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK:
 Pesti Napló reggeli kiadásának, mely az előző napon beérkezett összes híreket magában foglalja, tehát a teljes Pesti Napló-nak előfizetési ára **Budapestben** és a **vidéken** korán és pontosan házhoz juttatva,
 az esti lap elküldése nélkül:
 Esti és reggeli lap együtt egyszerre küldve a vidékre:
 Egész évre — 14 frt — kr. | Negyedévre — 3 frt 50kr.
 Fél évre — 9 frt — kr. | Egy hónapra — 1 frt 20kr.
 Egész évre — 18 frt — kr. | Negyed évre — 4 frt 50 kr.
 Fél évre — 9 frt — kr. | Egy hónapra — 1 frt 60 kr.
 Naponként **kétszer**, reggeli és esteli kiadás külön-külön házhoz vagy postán küldve:
BUDAPESTEN:
 Egész évre — 18 frt — kr. | Negyed évre — 4 frt 50 kr.
 Fél évre — 7 frt — kr. | Egy hónapra — 1 frt 60 kr.
VIDÉKRE:
 Egész évre — 20 frt — kr. | Negyed évre — 5 frt — kr.
 Fél évre — 10 frt — kr. | Egy hónapra — 1 frt 70 kr.
 A PESTI NAPLÓ esti lapjára külön is előfizetéseket, úgy, hogy ha valaki más újságot járát és a megszokott újságtól megválni nem akar, az előfizethet a PESTI NAPLÓ esti lapjára **2 frt 30 krral.**
A Pesti Napló kiadóhivatala.
 Budapest, Ferenczyek-tere, Bazárépület.
 (396.)

zési intézet!

MIHALY

berendezett

zési intézete

ECZENBEN,

55. sz. a a gyógszertárral szemben
miserint! a nagyérdemű közönség elis-
közatosan oda íjlesztettem, hogy a temet-

mindennemű

erű és diszes koporsók

vaszkocsik, legszebb kivitelben,

lekek igényeihez mért

ességes olcsó árért

end bármily verseny mellett is a szigoru

etések rendezését, helyben, mint vidéken.

ek előállítását szalag felirással — vagy a

ert olcsó árért.

gőgő támogatását, hogy a szomorodott felek

legítthessem ki.

Kiváló tisztelettel:

DANKO MIHALY.

vás!

APLÓ

napilapra
kiállított napilap, megjelenik minden reg-
vágva és lapjai egymásba ragasztva

Felölös szerkesztője:

Barna Izidor.

APLÓ nagy pondot fordít szépirodalmi rovatára, hol
munka nevével találkozók az olvasó.
személyi cikkeket és érdekes olvasmányt nyújtanak.
APLÓ minden vasárnap A gyermekszobának című
mesét kedvelt meséit közli a gyermekek részére.

Adja meg. A Pesti Napló minden hónapban 2
kik, a kik ezeket összegyűjtik, azok Magyar-

ELEK:

összes híreket magában foglalja,
en korán és pontosan házhoz juttatva,

lap együtt egyszerre küldve a vidékre:

18 frt — kr | Negyed évre — 4 frt 50 kr
9 frt — kr | Egy hónapra — 1 frt 60 kr.

hához vagy postán küldve:

VIDÉKRE:

20 frt — kr | Negyed évre — 5 frt — kr
10 frt — kr | Egy hónapra — 1 frt 70 kr.

ut, úgy, hogy ha valaki más ujságot járul

APLÓ esti lapjára 2 frt 30 krral.

Napló kiadóhivatala.

Budapest, Ferenciek-tere, Bazárépület.

A PESTI HIRLAP

NAPTÁRA

Egyedüli a maga nemében a hirlapirodalom terén az a kedvezmény, melyben a PESTI HIRLAP ré-
szesíti előfizetőit.

Karácsonyi ajándékul

közvetlenül a karácsonyi ünnepeket megelőző napokban, minden előfizetőnek — még a legújabbban belépőknek is —

ingyen és bérmentve

küldi meg a lap kiadóhivatala a Pesti Hirlap 1894. évi diszes nagy naptárát,

mely minden egyéb naptárt fölöslegessé tesz

és felülmul minden más rendkívüli karácsonyi mellékletet, mert az előfizető egész éven át hasznát veheti.

A 9—10 ivnyi szépirodalmi
rész a Pesti Hirlap munka-
társainak java dolgozatait
tartalmazza. Köztük:

Jókai Mórtól,
Mikszáth Kálmántól,
Borostyáni Nándortól,
Kenedi Gézától,
Murai Károlytól,
Bárony Istvántól,
Kada Elektől,
Vértési Gyulától,
Kozma Andortól,
Kóbor Tamástól,
Németh Ignáctól,
Báttaszéki Lajostól,
Tuszkay Ödöntől,
O. Mátray Ernőtől,
Ábrányi Emiltől,
Lipsey Ádámtól,
Luby Sándortól,
stb., stb.

A képek közül, melyek-
nek száma meg fogja ha-
ladni az 50-et, kiemelend-
ők: A négy 90 éves ha-
zafi (Kossuth Lajos, báró
Vay Miklós, gr. Kun Ko-
csárd, Brassai Sámuel)
arcképe. A fővárosi szin-
házak legünnepeltebb mü-
vésznői. (Arckép-csoport.)
Képek a chicagói világ-
kiállításról. Az év fősze-
replői s az év nevezete-
sebb halottjai arcképek-
ben. Az év nevezetesebb
eseményei itthon és a kül-
földön, jól összeválogatott
képekben bemutatva. A
Pesti Hirlap készülő új
palotája, stb., stb.

A naptár teljesebbé té-
tele végett ezuttal már
nagy vasuti térkép is
lesz hozzá csatolva.

A naptár 30 nagy iv terjedelmű s az eddigieknél még bővebb tartalmu és lehetőleg diszesebb kiál-
lításu, igen érdekes képekkel.

A naptár címlapját pompás kép díszíti, melyet ROSKOVICS IGNÁC jeles festőművész rajzolt.

A naptár többi tartalma:

- naptári rész, minden hónap mellé rovatos lappal, följegyzések számára;
  - fizti cím- és névtár, az összes miniszteriumok, Budapest fő- és székváros s a fővárosi államrend-
őrség tisztviselőinek névsorával, az országgyűlési képviselők s a főrendiház tagjainak név- és lakjegyzékével;
  - fővárosi kalauz, sok hasznos utmutatással;
  - országos és heti vásárok legteljesebb, hivatalosan kiigazított jegyzéke;
  - sorsolási naptár, bélyegfokozati és pénzátszámítási táblázatok;
  - képek (több mint 30 oldal) magyarázatokkal és hirdetések.
- Ennél teljesebb és gazdagabb tartalmu naptár ma valóban nem készül hazánkban.

(A többit lásd a másik oldalon.)

A Pesti Hirlap előfizetési ára:

Egész évre 14 frt. | Fél évre 7 frt. | Negyed évre 3 frt 50 kr. | Egy hónapra 1 frt 20 kr.

Mutatványszámokat vidékre kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld

a kiadóhivatal: Budapest, V. ker., nádor-utca 7. szám alatt.

Nyomatott Légrady testvérek körforgóeszein.

zési intézet!

MIHALY

berendezett

zési intézete

ECZENBEN,

55. sz. a a gyógyszertárral szemben
szerint: a nagyérdemű közönség elis-
kozatosan oda fejtettem, hogy a temet-

mindennemű
erű és diszes koporsók
részkecsik, legszebb kivitelben,

felek igényeihez mért
ességes olcsó árért

rend bármely verseny mellett is a szigorú

esetek rendezését, helyben, mint vidéken.

ok előállítását szalag felirással — vagy a

ert olcsó árért.

ogó támogatását, hogy a szomorodott felek

tegyék meg ki.

Kiváló tisztelettel:
DANKO MIHALY.

vás!

APLÓ

napilapra

kiállított napilap, megjelenik minden reg-

vágva és lapjai egymásba ragasztva

Felolós szerkesztője:

Barna Izidor.

APLÓ nagy gondot fordít szépirodalmi rovatára, hol

ok megegyezően találkozik az olvasó.

APLÓ minden vasárnap **A gyermekszobának** című

est kedvelt meséit közli a gyermekek részére.

ELEK:

összes híreket magában foglalja,

en korán és pontosan házhöz juttatva,

lap együtt egyszerre küldve a vidékre:

18 frt — kr | Negyed évre — 4 frt 50 kr.
9 frt — kr | Egy hónapra — 1 frt 60 kr.

házhoz vagy postán küldve:

VIDÉKRE:
20 frt — kr | Negyed évre — 5 frt — kr
10 frt — kr | Egy hónapra — 1 frt 70 kr

gy, hogy ha valaki más újságot jár

APLÓ esti lapjára 2 frt 30 krral.

Napló kiadóhivatala.

Budapest, Fejenczék-tere, Bazárpülot.

A legelterjedtebb magyar

napilap.

Pesti Hírlap

Demokratikus

NAPI KÖZLÖNY.

Legfőbb példányban nyomják az összes magyar lapok közt.

Pesti Hírlap immár tizenöt éve lankadatlan kitartással harcol az igaz szabad-
elvűség és demokrata gondolkodás lobogója alatt.

S ha ma az ország rég óhajtott szabadelvű reformok megvalósulásának kü-
szöbén áll: a Pesti Hírlap büszkén hivatkozhatik arra, hogy nem kis része
volt ennek előidézésében. Része volt igen, mert azokért a szabadelvű reformokért
— szabad vallásgyakorlat, teljes vallási egyenjoguság, kötelező polgári
házasság, állami közigazgatás — nehéz időkben, ellenséges áramlatokkal szemben, csaknem
magára hagyatva is mindenkor küzdeni bátor volt.

Bátran hivatkozhatik a Pesti Hírlap a nagy magyar olvasó közönségre, mely 15 év
alatt meggyőződhetett, hogy ez a lap nem áll egyetlen politikai pártnak sem szolgálatában, nincs
klick-befolyások alatt, hanem minden irányban függetlenül hirdetik benne különböző pártállású
jeles publicisták eszméiket, egyetlen célt szolgálva: s ez a közjó.

Munkatársai közt Magyarország elsőrangú publicistái és szépirodalmi erői vannak.
Korunk két legelső írója: JÓKAI MÓR és MIKSZÁTH KÁLMÁN a Pesti Hírlap rendes
munkatársai.

JÓKAI MÓR

évenként több regényt ír a Pesti Hírlap számára s azonfelül tárcákat egész éven át,

MIKSZÁTHI KÁLMÁN

a Tisztelt Házból cím alatt közkezdveltségre emelkedett országgyűlési karcolatai mellett, kisebb-
nagyobb cbeszóléseket, tárcákat és humoros apróságokat.

A régebbi és újabb publicistái és írói nemzedék egész jeles gárdája szolgáltatja a Pesti
Hírlap politikai és társadalmi vezércikkeit, tárcáit s a kritikai és mulattató közleményeket,
míg az állandó rovatokat kipróbált hírlapírói erők vezetik.

A Pesti Hírlap naponként 16—20, vasár- és ünnepnapokon 24—28—32 oldal terjedelmű.

A Pesti Hírlap rendkívüli kedvezménye minden évben karácsonyi ajándékul

a Pesti Hírlap nagy képes naptára. (Lásd a tulsó oldalon.)

ELOFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 14 frt. Fél évre 7 frt. Negyed évre 3 frt 50 kr. Egy óra 1 frt 20 kr.

Mutatványszámokat kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal:

BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 7. SZÁM ALATT.